

HOVEDSTADENS KLIMA-VIP-PROJEKTER

EN FÆLLES OG AMBITIØS INDSATS
FOR DEN GRØNNE OMSTILLING

HOVEDSTADENS KLIMA-VIP-PROJEKTER EN FÆLLES OG AMBITIØS INDSATS FOR DEN GRØNNE OMSTILLING

Danmark har et ambitiøst mål om 70 pct. Co2 reduktion i 2030. Kommunerne har en central rolle i at gennemføre denne målsætning. Dette både som ejer af forsyningsvirksomheder, planmyndighed og som bindeled til borgere og virksomheder. Klima er samtidig et oplagt investerings- og innovationsområde for at skabe vækst og udvikling i opfølgning af COVID-19 situationen.

KKR Hovedstaden besluttede i juni 2019 at se på yderligere tværkommunale initiativer, der kan sætte fart på den grønne omstilling i hovedstadsområdet. På den baggrund er udarbejdet forslag til 7 VIP-projekter. Det handler om energi- og klimaplaner, håndtering af madspild og bioaffald, 100% grønne drivmidler, cirkulære indkøb, grønne pendlervaner, energibesparelse i boliger og fælles plan for plastaffald. For hvert projekt er udarbejdet forslag til målsætninger og indsatser.

Det har været vigtigt for KKR Hovedstaden, at alle kommuner og regionen tager del i arbejdet for at skabe maksimal effekt. Derfor arbejdes med, at kommunerne kan deltage i arbejdet med forskellige hastigheder. Dermed kan den enkelte kommune prioritere de indsatser, som passer bedst med kommunens politikker. Samtidig er det en forudsætning for fremdrift i arbejdet, at der er kommuner, som er villige til at påtage sig en tovholderopgave for en eller flere af de 7 projekter. Kommunerne vil kunne få hjælp til implementeringen fra det igangværende projekt Energi på Tværs og fra Region Hovedstaden.

Der arbejdes med følgende governance-model for arbejdet:

- Den enkelte kommunalbestyrelse træffer beslutning om at deltage i KKR Hovedstadens 7 VIP-projekter. Deltagelse i partnerskabet indebærer, at man som kommune arbejder for at gennemføre de målsætninger og aktiviteter, der indgår i VIP-projekterne. I dette indgår også at koordinere egne aktiviteter og beslutninger med de relevante andre partnere, således, at man eksempelvis i et opland ind mod et forsyningselskab forpligter sig på at søge en koordination af eksempelvis energiplaner
- Den enkelte kommune kan deltage i partnerskabet med forskellige hastigheder. Hver kommune vælger selv, hvilke projekter man ønsker at være særlig aktiv partner i. Som aktiv partner kan man om muligt også stille personaleressourcer

til rådighed for evt. ad hoc projektgrupper på tværs af kommunerne. Andre aktører, særligt forsyningselskaber, kan inviteres med som partnere. Nogle aktiviteter skal laves af kommunen selv. Andre skal laves i samarbejde med andre kommuner

- Der vælges en tovholderkommune for hver af de 7 projekter. Tovholderkommunen får ansvar for at koordinere og samle op på fremdrift for det pågældende projekt og tegne projektet udadtil. Flere kommuner kan godt være sammen om at påtage sig en tovholderrolle
- Embedsmandsudvalget for klima og infrastruktur under KKR Hovedstaden er programstyregruppe for VIP-projekterne med løbende rapportering til kommunaldirektørkredsen (K29). Der afholdes et årligt møde med alle de tekniske direktører fra kommunerne – første gang ultimo 2020. Derudover afholdes to temamøder i perioden med deltagelse af relevante politikere
- Region Hovedstaden deltager i partnerskabet med viden og hjælp til netværk og ansøgninger om finansiering. Derudover indgår Region Hovedstaden i relevante projektgrupper, ligesom regionen er fast medlem af embedsmandsudvalget
- Projekterne gennemføres i perioden 2020-23.

Kommunerne vil kunne hente hjælp til at gennemføre projekterne fra en række eksisterende projekter:

- Fra projektet Energi på Tværs kan hentes rådgivning og hjælp til gennemførelse af projekterne vedr. udarbejdelse af klima og energiplan, grønne pendlervaner og energibesparelse i boliger
- Fra Copenhagen Electric i Region Hovedstaden kan hentes hjælp, viden og erfaringer vedr. gennemførelse af projekterne om grønne drivmidler og udbredelse af grønne pendlervaner
- Det eksisterende partnerskab for cirkulære kommuner vil kunne være et kontaktpunkt for arbejdet med projekterne om bioaffald, cirkulære indkøb og plastaffald.

Derudover vil en arbejdsgruppe under embedsmandsudvalget med deltagelse af Region Hovedstaden og Greater Copenhagen EU Office arbejde på at tiltrække EU-midler til gennemførelse af VIP-projekterne. Dette arbejde vil blive tæt koordineret med tovholderkommunerne.

HVAD ER MÅLET?

Alle kommuner i hovedstadsregionen har vedtaget en klima- og energiplan inden udgangen af 2022. De 33 kommuner i hovedstadsregionen har givet hinanden håndslag på en fælles energivision om en fossilfri el- og varmeforsyning i 2035 og en fossilfri transportsektor i 2050, som planerne skal leve op til.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

Handling på kommunalt niveau er afgørende for at nå den nationale målsætning om at reducere CO₂-udledningen med 70 procent i 2030. Politisk lederskab og retning er essentiel for omstillingen.

Kommunerne har en afgørende rolle som myndighed, indkøbere, ejere af forsyningsvirksomheder og som det lokale talerør til virksomheder og borgere.

Kommunale klima- og energiplaner sætter mål og rammer for den grønne omstilling, derfor er de nøglen til at sikre de nødvendige handlinger lokalt og på tværs af kommunegrænserne.

HVAD ER EN KLIMA- OG ENERGIPLAN?

Klima- og energiplaner opstiller mål for CO₂-reduktion og energiomstilling, samt beskriver tiltag og handlinger.

Klima- og energiplaner laves for en kommune som geografi og dækker områderne energi, transport, landbrug, affald, spildevand og proces. En klima- og energiplan indeholder typisk:

- Kortlægning
- Mål og vision
- Analyse og handlemuligheder med vurdering af klimaeffekt og omkostninger
- Konkrete indsatser

KOMMUNALE KLIMA- OG ENERGIPLANER

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Hver kommune skal forpligte sig til at udarbejde klima- og energiplaner med individuelle og fælles tiltag for den grønne omstilling. Planerne skal tage afsæt i Fælles Strategisk Energiplan fra 2018 og indeholde tiltag som eksempelvis solvarme, varmepumper, varmelagring, geotermi, energirenovering og grønne drivmidler fra oversigten Roadmap 2025 i projektet Energi på Tværs.

I de kommuner, der allerede har gældende klima- og energiplaner, bør det tydeligt fremgå - eventuelt i tillæg til planen, hvordan Roadmap 2025 implementeres i kommunen og hvilke forpligtende samarbejder, der er etableret.

I fællesskab skal der etableres forpligtende samarbejder på tværs af kommunegrænser. Arbejdet understøttes af:

- ▶ Politisk forankring af klima- og energiplanerne via en platform, der skaber et tværgående overblik over indsatserne i hele regionen.
- ▶ Måling af indsatser i klima- og energiplanerne – blandt andet ved at bruge det fælles værktøj Energi- og CO₂-regnskabet.
- ▶ Vidensdeling mellem kommunerne i regi af Energi på Tværs og DK2020.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Klima- og energiplaner udarbejdes eller opdateres med udgangspunkt i Roadmap 2025 i alle kommuner i hovedstadsregionen.
- ▶ Der etableres en platform for status og opfølgning på de kommunale klima- og energiplaner i et samarbejde mellem KKR Hovedstaden og projektet Energi på Tværs.

Arbejdet koordineres af Gate 21 i Energi på Tværs med input fra DK2020.

HVAD ER ROADMAP 2025?

KKR Hovedstaden og Region Hovedstaden vedtog i 2015 visionen om en fossilfri el- og varmeforsyning i 2035 og en fossilfri transportsektor i 2050. Det resulterede i den Fælles Strategiske Energiplan.

På baggrund af visionen er der lavet et Roadmap 2025, der indeholder 34 tiltag for fjernvarme-produktion, varmeforsyning, el- og gassystemet, transport og energibesparelser.

Gate 21 hjælper via Energi på Tværs kommuner med at gennemføre anbefalingerne.

Roadmap 2025 og Fælles Strategisk Energiplan er udarbejdet i projektet Energi på Tværs, der er initieret af Region Hovedstaden. Dokumenterne kan hentes på www.energipåtværs.dk

Hvem er relevante aktører?

- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Forsyningselskaberne i regionen
- Region Hovedstaden
- DK2020
- Energi på tværs
- Gate 21

FÆLLES INDSATS FOR AT HÅNDTERE MADSPILD OG BIOAFFALD

HVAD ER MÅLET?

Madspild i offentlige køkkener skal halveres inden 2030. Alle kommuner i hovedstadsregionen indsamler bioaffald fra husholdninger senest i 2022 og gennemfører kampagner for at mindske madspild og forbedre indsamlingen af bioaffald.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

Ifølge FN bliver en tredjedel af verdens fødevarer til madspild og udgør dermed den tredjestørste synder i forhold til udledning af CO₂.

Bioaffald er en stor del af husholdningsaffaldet. Bioaffaldet indeholder både kulstof og vigtige næringsstoffer, som i stedet for at blive brændt, kan bringes tilbage til kredsløbet - eksempelvis til produktion af biogas, hvor restmaterialet kan udnyttes som gødning og jordforbedring på markerne. At indsamle bioaffald er væsentligt for at kunne leve op til målene for genanvendelse i EU's affaldsdirektiv.

OM MADSPILD

Madspild er spiselig mad, der ender i skraldespanden.

Det vurderes, at hver dansker smider 43,7 kilo spiselig mad ud hvert år – i alt 246.977 tons spiselig mad i husholdningsaffaldet i Danmark.

Det anslås, at CO₂-aftrykket fra madspild i Danmark årligt udgør 2,2 millioner ton CO₂.

Fra 2012 til 2017 er madspildet i husholdninger reduceret med cirka 8 procent.

FN's bæredygtighedsmål nummer 12 har en konkret målsætning om at halvere madspildet hos forbrugeren senest i 2030.

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Den enkelte kommune skal indbygge konkrete indsatser i de kommunale affaldsplaner for at mindske madspild og højne kvaliteten og mængden af det indsamlede bioaffald.

I fællesskab skal der arbejdes med:

- ▶ Idekatalog for kommunerne i hovedstadsregionen med indsatser, der kan halvere madspild og forbedre indsamlingen af bioaffald til genanvendelse og biogas.
- ▶ Et tværgående team der skal inspirere, udveksle viden og igangsætte pilotindsatser om at:
 - ▶ minimere affald med primært fokus på madspild - eksempelvis via lokale madspildspartnerskaber.
 - ▶ skabe effektive og ensartede ordninger til at indsamle bioaffald til genanvendelse og til biogas.
 - ▶ definere krav og gennemføre udbud til behandlingen af bioaffald til genanvendelse.
 - ▶ med udgangspunkt i den nationale kommunikationsindsats, skabe regionale kommunikations- og adfærdskampagner for at højne indsamling til genanvendelse.
 - ▶ udarbejde fælles måling af effekter og målopfyldelse.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Udvikle fælles kommunalt katalog over mulige indsatser for at reducere madspild og forbedre effektiviteten af indsamlingen af bioaffald
- ▶ Nedsætte et tværgående team – i samarbejde med affaldsselskaberne, der skal igangsætte pilotindsatser om madspild og afdække mulighederne og gevinster ved fællesudbud af det indsamlede bioaffald til genanvendelse.

Indsatsen for at reducere madspild kan forankres organisatorisk i projektet Partnerskab for Cirkulære Kommuner, der løber til udgangen af 2020. Der refereres til KKR's Embedsmandsudvalg for trafik, infrastruktur, klima og miljø. Organiseringen om indsamling af bioaffald afdækkes i projektet Energi på Tværs.

BIOAFFALD

I følge EU's affaldsdirektiv skal kommunerne senest i 2023 indføre sortering af bioaffald fra husholdninger. Affaldsdirektivet fastsætter også et mål for genanvendelse på 55 procent af husholdningsaffaldet i 2025, 60 procent i 2030 og 65 procent i 2035.

Cirka 20 procent af hovedstadsregionens madaffald bliver sorteret til genanvendelse. Resten forbrændes. Omkring en tredjedel af restaffaldet i regionen er madaffald.

Hvem er relevante aktører?

- Kommuner i KKR Hovedstaden
- Affaldsselskaberne i regionen
- Miljø- og Fødevarerministeriet
- Region Hovedstaden
- Aktører inden for madspild
- Detailhandlen
- Projekterne Partnerskab for Cirkulære Kommuner samt
- Affald og Ressourcer på Tværs (initieret af Region Hovedstaden)
- Gate 21

100% GRØNNE DRIVMIDLER I 2030

HVAD ER MÅLET?

Mindst 50 procent af regionalt eller kommunalt finansieret transport i hovedstadsregionen er drevet af grønne drivmidler i 2025. I 2030 er den transport 100 procent fossilfri.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

Transport står for omtrent en tredjedel af Danmarks samlede CO₂-udledning. Derfor er potentialet for at reducere udledningerne fra transport ved at omstille til grønne drivmidler stort.

Hovedstadskommunerne og Region Hovedstaden indkøber hvert år kollektiv trafik – særligt i form af busser – for omkring 730 millioner kroner. Langt de fleste af de indkøbte busser bruger diesel eller benzin.

Kommunerne og regionen anvender selv køretøjer til person- og transportkørsel – eksempelvis i hjemmeplejen. På landsplan er fire procent af alle ny-indregistrerede biler baseret på el, men langt hovedparten af alle biler i kommunerne i hovedstadsregionen kører fortsat på benzin eller diesel.

100% GRØNNE DRIVMIDLER I 2030

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Hver kommune og Region Hovedstaden skal forpligte sig til at fremme grønne drivmidler i transporten ved at:

- ▶ udskifte den kommunale/regionale bilflåde til elkøretøjer
- ▶ udbrede elladeinfrastruktur ved at:
 - ▶ understøtte opsætning af elladestandere i takt med, at det bliver muligt
 - ▶ understøtte elladeinfrastrukturen i kommunen/ regionen til privat- og erhvervskørsel
- ▶ stille krav om grønne drivmidler i den kollektive trafik
- ▶ stille krav om grønne køretøjer i udbud af serviceydelser – eksempelvis ved taxikørsel, varelevering og byggeri.

På tværs af kommuner og hovedstadsregionen skal sikres sammenhæng i løsninger og strategier gennem vidensdeling. Målet er at sikre bedre økonomi og sammenhæng i omstillingen, og at borgere og virksomheders mulighed for at skifte til elbiler fremmes.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Kommunerne og region påbegynder arbejdet med at indkøbe biler med grønne drivmidler, når bilparken udskiftes.
- ▶ Kommunerne og region prioriterer at købe grønne transportserviceydelser.
- ▶ Kommunerne og region igangsætter arbejdet med at udvikle en elbils ladestrategi.

De fælles arbejde med at udvikle elbils ladestrategier koordineres i arbejdsgruppen Grøn Transportomstilling i Energi på Tværs i samarbejde med Copenhagen Electric i Region Hovedstaden.

Hvem er relevante aktører?

- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Copenhagen Electric (Region Hovedstaden)
- Dansk Elbil Alliance
- Foreningen af Danske Elbilejere (FDEL)
- Vejdirektoratet
- Movia
- Energi på tværs
- Gate 21

HVAD ER MÅLET?

Alle kommuner har inden udgangen af 2022 besluttet en indkøbspolitik eller indkøbsstrategi, hvori man forpligter sig til at fremme cirkulære indkøb.

Der peges på tre til fem områder, hvor der i forbindelse med kommende kommunale og regionale udbud indarbejdes krav eller på anden måde arbejdes med cirkulære indkøb. Områderne skal udpeges inden for de kategorier, som har størst potentiale for at nedbringe CO₂-udledningen.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

Med en indkøbsmuskel på 300 milliarder kroner årligt har det offentlige Danmark en enestående mulighed for at stille bæredygtige krav til de indkøb, de foretager.

Gennem krav og synlighed om produkternes kvalitet og bæredygtighed kan kommuner og regioner motivere virksomheder til at arbejde innovativt med nye cirkulære løsninger.

Der er et stort potentiale ved, at kommuner indgår i samarbejder og partnerskaber på tværs af kommunegrænser, da cirkulære indkøb kan være vanskelige at løfte indenfor den enkelte kommune. Det er samtidig en central motivation for virksomhederne i markedet, at flere kommuner går sammen om at skubbe til den cirkulære efterspørgsel.

EKSEMPLER PÅ OFFENTLIGE CIRKULÆRE LØSNINGER OG INDKØBSKRAV

Genbrug og reparation

- Malmø Kommune har i deres nyeste møbeludbud lavet et udbud på udelukkende genbrugsmøbler, herunder redesign og reparation af egne møbler, logistikløsning samt køb af genbrugsmøbler fra leverandør.
- Region Hovedstaden har etableret et stort, professionelt lager for brugt udstyr med logistikafdeling og reparationsværksted. Det drejer sig om kontormøbler og senge til hospitals- og plejeudstyr, som bliver afsat internt i organisationen, solgt til andre virksomheder eller doneret væk.

Byggeri

- Flere kommuner arbejder med at kortlægge materialer, selektiv nedrivning og krav om at få mere genbrug og genanvendelse ind i nybyggeri og renovering.
- Flere norske kommuner er sammen i et partnerskab om affaldsfrie byggepladser med fælles dialog med virksomheder i markedet og fælles krav i udbud.

Tekstil

- Region Hovedstaden og Københavns Kommune samarbejder om at udvikle et roadmap for cirkulære tekstilindkøb. Det indeholder fælles dialog med aktørerne på markedet som en del af projektet Partnerskab for Cirkulære Kommuner. De to aktører har estimeret, at de tilsammen smider tekstilaffald i forbrændingen, der svarer til én t-shirt hvert 10. sekund.

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Den enkelte kommune skal udarbejde og beslutte en indkøbspolitik eller -strategi, hvori man forpligter sig til at fremme cirkulære indkøb. Der skal vælges mindst tre områder, hvor der i kommende udbud indarbejdes krav, der fremmer cirkulær omstilling.

I fællesskab skal arbejdes med:

- ▶ Fælles forslag til konkrete krav i udbud, hvor indkøb fremmer cirkulær omstilling. Der skal være fokus på de områder, der skaber størst CO₂-reduktion (byggeri, transport, tekstiler, fødevarer, møbler og IT).
- ▶ Fremme innovation i cirkulære indkøb ved dialog og samarbejde mellem kommuner og virksomheder - eksempelvis inden for genbrug/repairation og deling af materiel.
- ▶ En fælles metode til at måle indkøbets klimabelastning som en del af den enkelte kommunes klimaregnskab.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Øget samarbejde mellem kommuner om konkrete krav og dialog med virksomheder i markedet på de områder, hvor cirkulære indkøb fremmer størst CO₂-reduktion.
- ▶ Udvælge en metode til at måle klimabelastningen af indkøb - eksempelvis som et ekstra modul i Energi- og CO₂-regnskabet.

Indsatsen kan forankres organisatorisk i regi af projektet Partnerskab for Cirkulære Kommuner med involvering af Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb og Forum for Bæredygtige Indkøb. Partnerskab for Cirkulære Kommuner afsluttes i 2020. Der refereres løbende til KKR's Embedsmandsudvalg for trafik, infrastruktur, klima og miljø.

FN's verdensmål 12 peger på at fremme bæredygtige offentlige indkøb.

Hvem er relevante aktører?

- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Region Hovedstaden
- Concito
- Miljø- og Fødevarerministeriet - inklusiv indsætterne Partnerskab for Offentlige Grønne Indkøb og Forum for Bæredygtige Indkøb
- SKI, indkøbsfællesskaber, erhvervsorganisationer
- Advisory Board for Cirkulære Kommuner og Regioner
- Projektet Partnerskab for Cirkulære Kommuner (initieret af Region Hovedstaden)
- Gate 21

HVAD ER MÅLET?

Reducere trængsel og CO₂-udledning fra pendlernes transport ved at øge samkørsel i hovedstadsregionen, så antallet af personer i bilerne i pendlingen stiger fra 1,05 per bil (2014-tal) til 1,2 per bil i 2022.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

I dag spilder bilister i hovedstadsområdet knap 17 millioner timer i trafikken på grund af trængsel. Pendlere i morgentrafikken tilbringer mere end 30 procent af deres samlede rejsetid i kø. Samtidig forventes der i hovedstadsregionen 20 procent flere rejser i 2035.

CO₂-udledningen fra transport udgør godt en tredjedel af den samlede udledning i hovedstadsregionen. Grønne drivmidler som eksempelvis el vil frem mod 2050 reducere CO₂-udledningen. Men det tager tid at udskifte den eksisterende bilpark og afhjælper ikke hovedstadsområdets trængsel.

Samkørsel giver bedre udnyttelse af vejkapaciteten og bilflåden og mindsker dermed transportens CO₂-aftryk.

FORDELE VED SAMKØRSEL

- Samkørsel kan reducere byers trafik med op til 31 procent.
- Hvis øget deletransport kan medføre, at der kommer én ekstra person i alle personbiler, vil vejenes transportkapacitet således stige med 95 procent i myldretiderne.
- Samkørsel er vigtig for fremtidens selvkørende biler, hvis vi ikke vil have endnu mere trafik og trængsel på vejene.

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Samkørsel skal ændres fra at være et privat initiativ til at være en del af en fælles kollektiv optimering af transporten. Der er brug for kritisk masse - derfor skal der gøres en indsats både i kommunerne og på tværs af kommunerne.

Den enkelte kommune skal integrere samkørsel i fremtidig trafikplanlægning og for eksempel vurdere muligheder for opsamlings- og afsætningssteder ved kollektive knudepunkter, motorveje og store industriområder. Den enkelte kommune skal understøtte samkørsel på kommunen som arbejdsplads. De seneste år er en række samkørselsapps, facebookgrupper og virksomhedsordninger piblet frem. De skal gøres synlige og attraktive. Yderligere kan kommune hjælpe større arbejdspladser med information, vejledning og netværk om medarbejdernes muligheder for samkørsel.

En fælles indsats skal indeholde:

- ▶ En fælles platform og koordinering af partnerskaber med virksomheder, borger- og grundejerforeninger med det formål at engagere og motivere til samkørsel i hele hovedstadsgeografien. Partnerskabet skal bygge videre på virksomhedsnetværket Moving People.
- ▶ Fælles adfærdskampagner og brede initiativer, der baner vejen for samkørsel.
- ▶ Incitament, der gør det til en fordel – også økonomisk – at køre sammen. Eksempelvis samkørselsbaner i myldretiden, roadpricing og parkeringsafgifter, samt andre skatteregler.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Udarbejde overblik over eksisterende for samkørselsløsninger på tværs af kommuner i hovedstadsregionen.
- ▶ Dialog med aktører om fælles initiativer.
- ▶ Implementere fysiske forbedringer samt en målrettet kampagne mod pendlere.

Indsatsen igangsættes i det regionale netværk for virksomheder og kommuner Moving People, hvor der i 2020-2022 er en kampagneindsats for samkørsel støttet af Region Hovedstaden. Der refereres løbende til KKR's Embedsmandsudvalg for trafik, infrastruktur, klima og miljø.

SAMKØRSEL OG GRØNNE TRANSPORTVANER

Samkørsel er en del af en bred vifte af grønne transportmuligheder, men er også den løsning, som endnu ikke er løftet og koordineret på tværs i hovedstadsregionen.

Erfaringer fra projektet Moving People viser, at det er muligt at fremme grønne transportvaner. Det er en vifte af transportløsninger, der skal bruges og en af dem der endnu ikke har fået et stor fælles løft er samkørsel.

Hvem er relevante aktører?

- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Region Hovedstaden
- Trafikselskaber
- DTU
- Udbydere af samkørselsplatforme som eksempelvis NaboGo, Ta' med, CommuteApp, Pendlernet.dk og GoMore mv.
- Vejdirektoratet
- Dansk Industri
- Dansk Erhverv
- Rejseplanen
- Rejsekortet
- Partnerskabet Moving People
- Gate 21

ENERGIBESPARELSER I BOLIGER

HVAD ER
MÅLET?

Øge tempoet for renovering af eksisterende boliger og skabe energibesparelser, så målet på 35 procent CO₂-reduktion i 2050 kan nås.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

Klimarådet vurderer, at energirenovering af bygninger kan reducere CO₂-udledningen med 1,4 millioner ton frem mod 2030. Energibesparelser i bygningsmassen er en forudsætning for omstilling af energisystemet til vedvarende energi, da det reducerer den energimængde, der skal produceres. I Fælles Strategisk Energiplan fra Energi på Tværs-projektet regnes der med et fald i det endelige energiforbrug på 30 procent i 2050.

Fælles Strategisk Energiplan kan hentes på www.energipåtværs.dk. Projektet Energi på Tværs er initieret af Region Hovedstaden.

POTENTIALER I HOVEDSTADSREGIONEN

Hovedstadsregionen har cirka 300.000 enfamiliehuse, som samlet set forventes at kunne opnå en energibesparelse på 15 procent frem til 2030.

Det svarer til en reduktion på 1.000 GWh i 2030. Med udgangspunkt i Klimarådets tal vil det svare til en reduktion på 700.000 ton CO₂.

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Hver kommune forpligter sig til at indgå et tværkommunalt og regionalt samarbejde om at fremme energirenovering af private en-familieboliger.

En fælles indsats indeholder:

- ▶ Etablering af fælleskommunalt/-regionalt samarbejde, hvor der deles viden, udvikles værktøjer og virkemidler – eksempelvis kampagner.
- ▶ Udvikling af et fælles kommunalt koncept, som kan være grundlaget for en kampagne i de enkelte kommuner.
- ▶ Udvikling af tilbud i samarbejde med lokale, regionale og nationale aktører og forsyningsselskaber, som gør det lettere at renovere – både i forhold til at beslutte, finansiere og gennemføre renoveringen.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Etablering af fælles kommunalt og regionalt samarbejde i regi af Energi på Tværs
- ▶ Udvikling og afprøvning et fælles kommunalt koncept, som kan være grundlaget for en kampagne i de enkelte kommuner.
- ▶ Dialog med nationale aktører om tilbud, der gør det lettere for private boligejere at renovere i samarbejde med forsyningsselskaber

Arbejdet igangsættes i arbejdsgruppen for Energibesparelser i Bygninger under projektet Energi på Tværs, der er forankret i Energi på Tværs styregruppe.

Hvem er relevante aktører?

- Region Hovedstaden
- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Banker, ejendomsmæglere og lokalpressen
- Energivejledere og energirådgivere
- Håndværkere, entreprenører, bygningskonsulenter og totalleverandører
- Landsdækkende aktører - for eksempel Energistyrelsen, Bolius og Videncenter for Energibesparelser i Bygninger
- Forsyningsselskaber
- Energi på tværs
- Gate 21

FÆLLES PLAN FOR PLASTAFFALD

HVAD ER MÅLET?

Minimere plastaffald i kommunale indkøb og drift.

Øge sortering til genanvendelse ved at sikre indsamling og forbedre procenten for genanvendelse af plastaffald.

Skabe fælles kommunale mål om at reducere plastaffald i restaffaldet.

HVORFOR ER DET VIGTIGT?

I hovedstadsregionen er 15 procent af restaffaldet plastik. Det svarer til cirka 70.000 ton årligt, der på nuværende tidspunkt forbrændes. Det er mere end fem gange så meget, som det der bliver sorteret til genanvendelse.

Først og fremmest skal brugen af unødvendigt plast undgås - herefter skal mere plast genanvendes. Danmark er et af de lande i EU, der har den laveste genanvendelse af plast. Den reelle genanvendelse af plastaffaldet fra husholdninger er udfordret, fordi plastemballage ikke er designet til at blive genanvendt. Det kan være på grund af plasttypen eller sammensætning af flere typer af plast. Der er et stort potentiale for at skabe højere værdi af plastaffaldet ved øget genanvendelse.

PLAST

I 2014 blev der produceret 311 millioner ton plastik globalt. I 2050 forventes produktionen af plastik at nå hele 1,2 milliarder ton.

Plastik er primært et oliebaseret produkt, og den stigende produktion af plastik er derfor en stigende belastning for klodens klima.

Det anslås, at seks procent af verdens olieforbrug går til produktion af plastik. Dette tal forventes at stige til 20 procent i 2050.

HVAD KAN DEN ENKELTE KOMMUNE GØRE, OG HVAD SKAL EN FÆLLES INDSATS INDEHOLDE?

Den enkelte kommune skal fremme genanvendelse og indsamling af plast fra egne bygninger og institutioner.

En fælles indsats om **at reducere kommunernes plastforbrug** kan indeholde:

- ▶ Dialog med virksomheder på markedet om design- og emballagekrav til produkterne, der øger mulighed for genanvendelse og genbrug af plast.
- ▶ Samarbejde om målrettede aktiviteter for borgerne, som minimerer mængden af engangsplast og dermed også henkastet affald.
- ▶ Fælles metoder til at måle effekter på området.

En fælles indsats for **højere genanvendelse af plastaffald i kommuner og region** kan indeholde:

- ▶ Videndele om metoder for højere genanvendelse af plastaffald fra husholdninger.
- ▶ Øge styringen af plastikaffald ved at sikre at det plastik, der forbruges i Danmark, også sorteres i Danmark.

HVAD ER NÆSTE SKRIDT?

- ▶ Etablere samarbejde om målrettede aktiviteter for borgerne og fælles metoder til at måle effekter på området, samt igangsætte dialog med virksomheder med det formål at øge muligheden for genanvendelse og genbrug af plast.
- ▶ Igangsætte samarbejde på tværs af affaldsselskaberne med henblik på at etablere bedre sortering og mere kvalitet i genanvendelse.

Indsatsen for at minimere plast kan forankres organisatorisk i projektet Partnerskab for Cirkulære Kommuner initieret af Region Hovedstaden. Partnerskab for Cirkulære Kommuner afsluttes i 2020. Der refereres løbende til KKR's Embedsmandsudvalg for trafik, infrastruktur, klima og miljø.

Indsatsen omkring øget genanvendelse og etablering af sorteringsanlæg kan igangsættes i et samarbejde på tværs af de eksisterende affaldsselskaber.

Hvem er relevante aktører?

- Alle kommuner i KKR Hovedstaden
- Region Hovedstaden
- Miljø- og Fødevarerministeriet
- Affaldsselskaberne
- Plastindustrien
- Projekterne Partnerskab for Cirkulære Kommuner samt
- Affald og Ressourcer på Tværs (initieret af Region Hovedstaden)
- Aktører indenfor plast
- Gate 21

SAMLET OVERSIGT OVER OPGAVER

	LAVES AF DEN ENKELTE KOMMUNER	LAVES I FÆLLESSKAB MED ANDRE KOMMUNER
KLIMA- OG ENERGIPLANER	<ul style="list-style-type: none"> • Klima- og energiplan der dækker områderne energi, transport, landbrug, affald, spildevand og proces • Brug af energi- og CO2 regnskabet til måling 	<ul style="list-style-type: none"> • Vidensdeling og peer learning mellem kommuner
FÆLLES INDSATS FOR AT HÅNDTERE MADSPILD OG BIOAFFALD	<ul style="list-style-type: none"> • Lokale madspildspartnerskaber 	<ul style="list-style-type: none"> • Idekatalog med indsatser der kan halvere madspild og indsamle bioaffald • Pilotindsatser om at • minimere affald • skabe ensartede ordninger til at indsamle til genanvendelse og bioaffald • kommunikations- og adfærdskampagner for at højne indsamling til genanvendelse • udarbejde måling af effekter og målopfyldelse
100% GRØNNE DRIVMIDLER I 2030	<ul style="list-style-type: none"> • Udskifte den kommunale/ regionale bilflåde til elkøretøjer • Udbrede elladeinfrastruktur ved at understøtte opsætning af elladestandere i takt med, at det bliver muligt • Understøtte elladeinfrastruktur i kommunen/regionen til privat- og erhvervskørsel • Stille krav om grønne drivmidler i kollektiv trafik • Stille krav om grønne køretøjer i udbud af serviceydelser – eksempelvis ved taxikørsel, varelevering og byggeri 	<ul style="list-style-type: none"> • Udvikle en elbilsladestrategi
CIRKULÆRE INDKØB	<ul style="list-style-type: none"> • Udarbejde indkøbspolitik/ strategi, hvori kommunen forpligtiger sig til at fremme cirkulære indkøb • Udvælge tre områder, hvor der i kommende udbud indarbejdes krav, der fremme cirkulær omstilling <p>Eksisterende kommunale indkøbsfællesskaber: Indkøbsfællesskab Nordsjælland, Vestegnens Indkøbsforum, Spar 5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Forslag til konkrete krav i udbud, hvor indkøb fremmer cirkulær omstilling (byggeri, transport, tekstiler, fødevarer, møbler og IT) • Fremme innovation i cirkulære indkøb ved samarbejde med virksomheder • Fælles metode til at måle indkøbets klimabelastning

SAMLET OVERSIGT OVER OPGAVER

GRØNNE PENDLERVANER		<ul style="list-style-type: none">• Fælles platform og koordinering af partnerskaber med virksomheder, borger- og grundejerforeninger for at engagere og motivere til samkørsel. Partnerskabet skal bygge på virksomhedsnetværket Moving People• Adfærdskampagner og brede initiativer der kan fremme samkørsel• Incitamenter til at fremme samkørsel
ENERGI- BESPARELSER I BOLIGER		<ul style="list-style-type: none">• Samarbejde hvor der deles viden og udvikles værktøjer og virkemidler• Udvikling af koncept der kan være grundlaget for kampagner i kommunerne• Udvikling af tilbud i samarbejde med aktører og forsyningselskaber der gør det lettere at renovere
FÆLLES PLAN FOR PLASTAFFALD		<ul style="list-style-type: none">• Dialog med virksomheder om design- og emballagekrav, der giver mulighed for øget genanvendelse og genbrug af plast• Samarbejde om målrettede aktiviteter for borgerne, som minimerer mængden af engangsplast• Metoder til at måle effekter• Videndeling om metoder for højere genanvendelse af plastaffald fra husholdninger• Igangsætte samarbejde på tværs af affaldsselskaber med henblik på at etablere bedre sortering og mere kvalitet i genanvendelse